

excludit a regno di nisi pctm mortale. sz ma ledictio excludit a regno dei : fm illud. i. ad cor. 6. Neq; maledici neq; rapaces regnu dei possidebunt. g maledictio est peccatuz mortale ¶ Be° dō q maledictio de qua nūc loquimur ē p quā nūc pnūciat malum cō tra aliqū vel iper ad o uel optādo. velle aut uel iperio mouere ad malū alteri° fm se rpu gnat caritati q diligim° pximū volētes bo nū iph°. z ita fm suū gen° ē pctm mortale. z tāto graui° qto psonā cui maledicim° ma gis amare z reuereri tenemur. Un dicit Le uis. 20. Qui maledixit pfi suo z marri mor te moriat. Contingit tñ verbū maledictōis plati eē pctm ve male: nel ptopē paruitatez mali qd gs alteri maledicēdo iprecat: ul' ēt ptopē affectū ei' q profert maledictōis vba dū ex leui motu ul' ex ludo aut surreptiōe aliq' talia verba profert: qz pctā h'boz maxie ex affectu pensat ut s' dictuz ē. Et p h' p' res ponsio ad oba.

Ad quartum sic pro

cedit. ¶ Vides q maledictio sit gūi° pctm qz d'tractio. Maledictio. n. videt eē blasfemia qdā: vt p id qd d' i canonica Jude. q cū Michael archangel° cū diabolo disputans altercaret de Moyfi coepe: nō ē ausus iudi ciū i ferre blasfemie. z accipit blasfemia pro maledictōe fm glo. blasfemia at ē gūi° pec catū qz detractō. g maledictio ē gūior detra ctōne. ¶ S. Domicidū ē detractōe gūi° ut s' dictū ē. sz maledic° ē par pctō bōicidū. Di cit. n. Ariso. sup Math. Qu dixeris maledic ei z domū euerte z oīa p'ire fac. nihil ab ho micida differt. g maledictio ē grauior qz de tractō. ¶ S. Causa peminet signo. sz ille qui maledicit causat malū suo iperio. ille at q d' trahit solū sigt malū iā ex'is. gūius g peccat maledic° qz detractor. ¶ S. 3 d' q detractō nō pōt bñ fieri. maledictio aut fit bñ z male: ut ex dictis p'z g grauior est d'tractō qz male dictio. ¶ Be° dō q sicut in primo habitum ē. duplex ē malū. s. culpe z pene. malum aut culpe pei° ē ut ibidē oñsū ē. vnde dicere ma lū culpe pei° est qz dicere malū pene dūmō fit idē modus dicendi. ad otumeliosū g z su furrōnē z detractorē z etiā derisorē pertinet dicere malū culpe: sz ad maledicentēz prout nūc loqmur p'inet dicē malū pene nō aut malū culpe nisi forte sub rōne pene: nō tñ ē

idē modus dicendi. nam ad p'dicta qtuor vi tia p'inet dicere malū culpe solū enūciādo p maledictionē vo dicē malū pene: vel cau sando vel p modū ipery uel optando. ipa at enūciatio culpe peccatū ē i qstū aliq' nociu mentū ex h' proximo i ferat. gūi° aut ē nociu mentū i ferre qz nocuentū desiderare cete ris pib°. Un detractio fm cōez rōnē gūius peccatū ē qz maledictio simplex desideriu exprimes. maledictō vo q fit p modū impy cū beāt rōnē cāe: pōt eē detractiōe grauior si mai° nocuentū i ferat qz sit denūctio sa me vel leuior si min°. z h' qdē accipiēda sē sz ea q p se p'inet ad rōnē hoz vitiozū. p'it aut z alia p acciōs cōsiderari q p'dicta vitia v' au gent vel minuūt. ¶ Ad p'mū g dō q maledi ctio creature i qstū creatura ē redūdat i deū z sic p acciōs h'z rōnē blasfemie: nō aut si ma ledicat creatura p culpā z eadē rō ē d' d'rac tione. ¶ Ad secūduz dicēduz qz sicut dictū ē. maledic° vno° icludit desideriu mali. vñ si ille q maledicit velit malū occisionis alteri° de siderio: nō differt ab homicida: differt tñ i qstū actus exterior aliq' aduict voluntati. ¶ Ad t'ciū dō q rō illa procedit de maledic tione fm q iportat iperū.

¶ Deinde cōside

Randū ē de pctis q sūt circa volūtarias cōmutaciones. Et p de fraudulentia q cō mittit i eptionib' z vēditō nibus. 2° de vsura q fit i mutuis. Circa ali as. n. cōmutaciones volūtarias nō itenitur aliq' spēs pcti q distinguat a rapina l' furto. ¶ Circa p'mū querit qtuor. ¶ 1° p de iniusta venditōe ex pte pcy s. vtrū liceat aliq' ven dere plus qz valeat. 2° de iniusta venditōe ex pte rei vendite. 3° vtrū venditor teneat dicere vitū rei vendite. 4° vtrū licituz sit ali qd negociādo pl' vēdere qz eptū sit.

Ad primuz sic proce

dit. ¶ Vides q aliqs licite possit vēdere rē pl' qz valeat. Justū. n. i cōmutatōibus humane vite fm leges ciuiles determinat: sz sz eas lici tū ē eptoz z venditorz ut se inuicē decipiāt qd qdē sit i qstū venditor plus vendit rez qz valeat. eptoz aut min° qz valeat. q licitū est q aliqs vendat rē pl' qz valeat. ¶ S. Illud qd ē oib' cōe videt eē nāle z non eē pctm.

sz sicut Aug^o refert. i. 3. de tri. dictū cuiusdā
mimi fuit ab oibus acceptū. Vili vult emē
z care vendere. Cui ēt cōsonat qd d^r p^o. 20.
Malū ē malū ē dic ois emptor z cū recessē
rit gloriā. g^o licitū ē aliqd cari^o vendē z vili^o
emere q^o valeat. ¶ Non videt eē illicitū
si ex cōnētiōe agat id qd fieri debet ex debi
to honestatis. sz fm phz i 9° ethicozū. in ami
citiā vtilis recōpensatio fieri debet fm vtili
tatē quā cōsecut^o ē ille q beneficiū suscepit
q qdē qnq^o excedit valorē rei date. sicut con
tingit cū aliqs multū re aliqua indiget. k ad
piculū emittandū. uel ad aliqd cōmodū cōse
quēdū g^o licet i cōtractu emptiōis z venditio
nis aliqd dare p maiori p^ocio q^o valeat. Sz
5 ē qd d^r Mat^o. 7. Dia q^o cūq^o vultis vt fa
ciāt vob hoies. z vos facite illis. sz null^o vult
sibi rē vendi cari^o q^o valeat. g^o nullus d^r alte
ri vendere rē cari^o q^o valeat. ¶ d^r d^r q^o frau
dē adhibere ad h^o q aliqd plus iusto p^ocio
vendat. oio p^octm ē iōstū aliqs decepti p^o
mū i dānū ip^osi. vnde z Tull^o d^r i u^o d^r off.
Tollēdū ē igit i reb^o obhendis oē mendaciū
nō licitatorē venditor. nec q contra se licite
tur. emptor apponet. Si at^r fraus deficit tūc
de emptiōe z venditiōe dupliciē log pos
sumus. Uno^o fm se z scdm h^o emptio z ven
ditio videt eē introducta p cōi vtilitate vtri
usq^o. dū. s. vnus idiget re alteri^o z eo^o. sic p^o
p phz i p^o polit. Ad at^r p cōi vtilitate iductū
ē nō d^r eē magis i g^ouamē vni^o q^o alterius. z
iō d^r sz equalitate rei inter eos cōtract^o isti
tui. q^ontitas at^r rei q^o i v^o hōis venit: mensura
tur fm p^ociū datū ad qd ē inuentū nūmisma
vt d^r i 5° ethicozū. Et iō si uel p^ociū excedat
q^ontitatē valoris rei: uel eo^o res excedat p^ociū
tollet iusticie equalitas. z iō cari^o vendē aut
vili^o emere rē q^o valeat ē fm se iniustū z illi
citū. Alio^o possum^o log de emptiōe z vendi
tione scdm q^o p accūs cedit in vtilitatē vni
us z detrimētū alteri^o. puta cū aliqs multū
idiget h^o rē aliquā. z ali^o ledit si ea careat z
i tali casu iustū p^ociū erit ut nō solū respicia
tur ad rē q^o vendit: sz ad dānū qd venditor
ex venditiōe icurrit. z sic licite poterit aliqd
vendi plusq^o valeat fm se: q^ontis nō vendat
plusq^o valeat h^ori. Si hō aliqs multū iuef
ex re alteri^o quā accipit. ille vō q vendidit nō
dānificat^r carendo re illa: nō debet eā supue
dere: qz vtilitas q^o alteri accrescit non est ex
venditiōe: sz ex cōditiōe emētis. nullus

at d^r vedē alteri qd nō ē suū: licet possit ei vē
dē dānū qd patit. ille tū q ex re alteri^o accep
ta multū iuuat pōt p^o ipōte aliqd vedēri
superogare: qd p^oinet ad ei^o honestatē. Ad
p^ociū g^o d^r q^o sicut s^o dictū ē: lex hūana po
pulo dat i q^o sunt multi a virtute deficientes
nō at^r dat solū virtuosif. et iō lex humana nō
potuit phibere q^ogd ē 5 virtutē: sz ei sufficē
ut phibeat ea q^o destruit hōiūz cōiuctū. alia
vō hēat q^o licita: nō qz ea approbet: sz qz ea
nō punit. sic g^o h^o quasi licitū penā nō iducēt
si absq^o fraude venditor rē suā supueat aut
emptor vili^o emat nisi sit nimis excessus: qz
tūc etiā lex humana cogit ad restituendum
puta si aliqs sit deceptus vltra dimidiā iusti
p^ociū quātitatē. Sz lex diuina nihil ipunitū
relinquit qd sit v^ortuti d^rriū. Vñ fm diuā legē
illicitū reputat si i emptiōe et venditiōe nō
sit eq^olitas iusticie obseruata. et tenet ille q
plus h^o: recōpensare ei q dānificat^r ē si sit no
tabile dānū: qd ideo dico: qz iustū p^ociū q^ontis
nō ē pūctalit^r determinatū. sz magis i quada
z extimatōe cōsistit: ita q^o modica additio l
minutio nō videt tollet equalitatē iusticie
¶ Ad secūdū d^r q^o sicut Aug^o ibidem dicit
Mim^o ille vel seipsū intueno ul^o alios ex
periendo vili velle emere et care vedere oib^o
id credidit eē cōe. sz quoniā reuera vitiū ē.
pōt g^oq^o adipisci h^o mōi iusticiā qua huic re
histat et vicat. Et pōit exēplū d^r qdā q^o modi
cū p^ociū de qdā libro prop^o i g^orantia postula
ti iustū p^ociū dedit. Vñ p^o q^o illud cōe deside
riū nō ē nāe: sz vity. et iō cōe ē multis q^o p la
tā viā viciozū icēdūt. ¶ Ad tertiu^o d^r q^o i iu
sticia cōmutatiua cōsiderat p^oncipal^r equali
tas rei: sz i amicitia vtil^r cōsiderat eq^olitas vti
lital^r. et iō recōpensatio fieri d^r scōz vtilitatē
p^oceptā. i emptiōe vero sz equalitatē rei.

Ad secunduz sic pro
cedit. Videt q^o venditio nō reddat iusta et
illicita prop^o defectū rei vendite. Minus. n.
cetera sūt pēsada i re q^o rei spēs substāialis
sz prop^o defectū spēs sbal^r nō v^o reddi vendi
tio rei illicita: puta si aliqs vendat argentuz:
aut aurū alchimicū pro vō: qd ē utile ad oēi
humanos vsus ad q^o necituz ē argētū et anz
puta ad vasa et ad alia h^o mōi. g^o multo min^o
erit illicita venditio si sit defect^o i alijs. ¶
Defect^o ex pte rei q^o ē fm quātitatē marime
videt iusticie d^rriari q^o i equalitate consistit.

quāritat at p mensurā cogscif. mensura aut
 rez q̄ in vsū hoīum veniūt: nō sūt defmiare:
 sed alicubi maiores alicubi miores : ut pz p
 phm in 5° et bicorū. q̄ nō pōt euitari defect^o
 ex pte rei vendite. z ita videt q̄ ex h̄ veditō
 nō reddat illicita. ¶ Ad defectū rei veditō
 te p̄inet si ei cōueniens q̄litas deest: s; ad q̄
 litatē rei cogscendā regrit magna scia que
 plerisq; venditorib^o deest. q̄ nō reddat veditō
 tio illicita prop̄ rei defectū. ¶ S; 5° ē qd̄ Am
 b^o dicit i li^o de offi. Regla iusticie manifesta
 ē q̄ a vero nō declinare virtū deceat bonū:
 nec dāno iniusto afficē quēq; nec aliqd̄ do
 lo āncetere rei sue. ¶ R^o dō q̄ circa rē q̄ vē
 dit duplex defectus cōsiderari pōt. Un^o qd̄
 fm̄ specie rei. z hūc qd̄ defectū si venditor
 cogscat i re quā vendit. fraudē cōmittit i uē
 ditione. vñ venditō illicita reddat. Et h̄ ē qd̄
 dicit 5° quosdā Jsa. p. Argentū tuū versū est
 i scoriā. vinū tuū mixtū ē aq̄. qd̄. n. permixtū
 ē patif defectū q̄tū ad spēm. Ali^o aut defe
 ctus ē fm̄ quāritatē q̄ p mensurā cognoscif
 z iō sigs scient vtat deficiētī mensura i ven
 dendo fraudē cōmittit: z ē illicita veditō. vñ
 dē Deut. 25° Nō habebis i sacculo dīsa pō
 dera mai^o z min^o: nec erit i domo tua modi
 us maior z minor. Et p^o ea subdit. Abomi
 natur. n. dñs eū q̄ facit h̄. z aduersat oēs in
 iusticiā. 3° defect^o ē ex parte q̄litas: puta si
 aliqd̄ alal ifirmū vendat q̄tū sanum. qd̄ sigs
 sciet fecerit fraudē cōmittit i venditōe. vñ ē
 illicita veditō. Et i oib^o talib^o n̄ solū aliqs
 peccat iustā veditōnē faciēdo: s; et ad vsti
 tutionē tenet. Si dō eo iqrante aliqs p̄dic
 torū defectū i re vedita fuerit. venditor q̄
 dē nō peccat: qz facit iustū mālī: nō tñ eius
 opatio ē iusta: ut ex 5° dictis pz. tenet tam
 cū ad ei^o noticiā puenerit dānū recōp̄sare
 ēptori. Et qd̄ dicitū ē de veditore: et itelligē
 dū ē ex pte ēptoris: Cōrigit. n. qñz veditore
 crederē suā rē eē min^o p̄ciosā q̄tū ad speciē.
 sicut si aliqs vendat aurum loco auricalci. z
 ēptor si id cogscat iuste emit z ad restituro
 nē tenet. Et eadē rō ē de defectu q̄litas z
 q̄tū. ¶ Ad primū q̄ dō q̄ aurū z a rgen
 tū nō solū cara sūt pp̄ vtilitatez vasoz que
 ex eis fabricat aut alioz h^o mōi: s; et pp̄ di
 gnitate z puritate i be ipsoz. z iō si aurū v̄
 argentū ab alchimicis factū veram speciez
 nō habeat auri z argenti: est fraudulenta et
 iusta venditō. presertim cū sint aliq̄ vtilita

tes auri z argenti. nel fm̄ nālē opatōez ip̄o
 rū q̄ nō cōueniūt auro p alchimā sophisti
 cato sic q̄ h; prop̄tatē letificādi. z 5° q̄sdā i
 firmitates medicinalit iuuat. frequētī etiā
 pōt poni i opatōe. z diuti^o in sua puritate p
 manet aurū vuz q̄ aurū sophisticatū. Si ac
 p alchimā fieret aurū verū: nō eēt illicitum
 ipsū pro vero vēdere: qz nihil prohibz artem
 vti aliqb^o nālīb^o cāis ad producendū nāles
 z veros effect^o: sicut Aug^o dicit i 3° de tri. d̄ his
 q̄ arte demonū sūt. ¶ Ad scōm dō q̄ men
 suras rerū venalīū necē ē in dīsis locis esse
 dīsas prop̄ dīsitatē copie z inopie rez: quia
 vbi res magis abūdāt cōsuetuerūt eē maiores
 mensure. In vnoq; tamen loco ad rectores
 ciuitatis p̄inet defmiare que sint iuste mē
 sure rez venalīū. pensatis cōditionib^o loco
 rū z rez. z iō has mensuras publica aucto
 ritate vel cōsuetudie iustituta p̄ire n̄ s; ¶ Ad
 tū dō q̄ sicut Aug^o dicit i xi^o. de ciuita. dei.
 Preciū rerū venalīū nō cōsiderat fm̄ q̄dūz
 nāe cū qñq; pluris vēdat vn^o equ^o q̄ vn^o f
 uis. s; cōsiderat fm̄ q̄ res i vsū hoīs ueniūt.
 z iō non o; q̄ venditor vel emptor cogscat
 ocellas rei uēdite q̄litas: s; illas solū p̄ q̄s
 reddat humanis usib^o apta. puta q̄ equ^o sit
 fortis z bñ currat. z filīē in ceteris. Das aut
 q̄litas de facili uenditor z ēptor cogscere
 possunt.

Ad tertius sic proce

dit. Videt q̄ uēditor nō teneat dicē uitiuz
 rei uendite. Cū. n. uēditor emptorē ad emē
 dū nō cogat uidetur ei^o iudicio rē quā uēdit
 supponere: s; ad eūdē p̄tiet iudiciū z cogni
 tio rei. n̄ q̄ uidetur iputādū uēditori si ēptor
 i suo iudicio decipitur p̄cipitāl emēdo abs; z
 diligētī iqrōne d̄ cōditionib^o rei. ¶ S; Stul
 tum uidetur q̄ aliqs id faciat. vñ ei^o opatio
 ipediatur: s; si aliqs uitia rei uēdende idicet
 ipedit suā uēditionē. Ut. n. Tullī i lib^o de
 offi. iducit quēdā dicētē. Quid tā absurdū
 q̄ si dñi iustu ita p̄co p̄diceret domū pestilē
 tē uēdo. q̄ uēditor nō tenetur dicē uitia rei
 uēdi. e. ¶ Magis neciuz ē hōi ut cogscat
 uia uirtutū q̄ ut cogscat uitia rerū q̄ uēdūt.
 z hō nō tenet cullibz cōsiliū dare z vitatez
 dicē d̄ his q̄ p̄tinet ad v̄tutē: q̄uis nulli de
 beat dicē falsitatē. q̄ multo min^o tenet uē
 ditor uitia rei uēdite dicē q̄i q̄siliū dādo em
 ptori. ¶ Si aliqs teneat dicē d̄ s; si uēdite

B nō ē nisi ut mīttat de p̄cio. s; q̄m̄ dīmītt
ereē de p̄cio ēt absq; vitio rei vendite prop̄
alīqd aliud: puta si venditor deferēs triticū
ad locū vbi ē carīssīa frumētī si sciat mltos
posse venīr q̄ deferant: qd̄ si sciretur ab em̄
tibus mīn̄ p̄ciū darent. h̄ mōi autē non op̄z
dicere venditorē vt videt. ḡ parī ratone nec
vītīa rei vendite. **S; 3̄** ē qd̄ **Amb.** dīc̄ i li^o
de offi. In 3̄tib^o vītīa eozū q̄ venēit prodī
iubent: aut nisi intīmauerit venditor q̄suis i
ius emptozis transferit doli actione vacuā
tur. **R.** dicendū q̄ dare alicui occasione
piculī vel dāni sp̄ ē illicitū: q̄suis non sit ne
cessariū q̄ hō alteri sp̄ det auxiliū vel cōsilīū
prinēs ad ei^o q̄lēcūq; prouocatiōē. s; h̄ so
lum ē neciūm i aliq; casu detīmīato: puta cū
alī^o ei^o cure subdat: uel cū n̄ pōt ei p̄ aliū s̄b
ueniri. Venditor at̄ q̄ rez vendēdā propōit.
ex h̄ ipso dat emptozī dāni vel piculī occasi
onem q̄ rem vitiosā ei offert si ex eius vi
tio dāni vel periculū icurrere possit. dāni
qdem h̄ prop̄ h̄ mōi vītīū res q̄ vendenda
pponit mīozis sit p̄ciū. ipse v̄o pp̄ h̄ mōi
vītīū nihil de p̄cio subtrahat. periculū autē si
prop̄ h̄ mōi vītīū vsus rei reddat ipedit^o
vel noxi^o: puta si aliq; alicui vendat equum
claudicantē p̄ veloci vel ruinosā domū pro
firma: vel cibū corruptū siue venenosū p̄ bo
no. Unde si h̄ mōi vītīa sūt occulta z ipse n̄
detegat. erit illicita z dolosa venditio. et te
nēt venditor ad dāni recōp̄sationē. **Si** v̄o
vītīū sit māifestū: puta si equ^o sit monocul^o
vel cū vsus rei z si nō cōpetat venditor pōt
tū eē cōueniens alijs. z si ipse pp̄ h̄ mōi vi
tīū subtrahat q̄suis o; de p̄cio: nō tenet ad
manifestandū vītīū rei: q; forte prop̄ h̄ mo
di vītīū emptoz veller plus subtrahi de p̄cio
q̄ eēt subtrahendū. vñ pōt licite venditor in
dēnitati sue cōsulere vītīū rei reticēdo. **Ad**
primū ḡ dō q̄ iudiciū non pōt fieri nisi d̄ re
manifesta: vnusq; q; n. iudicat s̄m q̄ cogno
scit ut d̄r in p̄ ethicozū. vñ si vītīa rei que vē
denda proponit sint occulta: nisi p̄ vītīozē
manifestet non sufficienter cōmittit empto
ri iudiciū: secus at̄ esset si essent vītīa māife
sta. **Ad** secūdū dō q̄ nō oportet q̄ aliq; p̄
p̄conē vītīū rei vendite prouocet: q; si p̄di
ceret vītīū extirerēt emptozes ab emendo
vñ ignorarēt alias conditiōes rei iq̄tū ē bo
na z vtilis: s; singularit̄ ē dicēdū vītīū rei ei
q̄ ad emendū accedit q̄ pōt simul oēs dōdō

nes ad inticē cōparare bōas z malas: nihil
.n. prohibet rē i aliq; vitiosa: i multīs alijs vi
lem eē. **Ad** tertū dō q̄ q̄suis bō n̄ teneat
simplicit̄ oī bōi dicere veritatē de his q̄ per
tinēt ad vītutes: teneat tñ in casu illo d̄ his di
cē veritatē q̄i ex ei^o facto alī piculū imne
ret i detrimētū vītutis nisi diceret veritatē
z sic ē i proposito. **Ad** quartū dō q̄ vītū
rei facit rē i p̄nti eē mīozis valoris q̄ videat
s; i cāu p̄missō i futūz res expectat eē mior^o
valoris p̄ supuētū negociatoz q̄ ab emētū^o
i ḡrat. vñ venditor q̄ vedit rē s̄m p̄ciū qd̄ iue
nit nō v̄f 3̄ iusticia facere si qd̄ futurū ē non
exponat: si tñ exponēt vel de p̄cio subtrabe
ret abū dātōz is eēt vītutis: q̄suis ad h̄ n̄ vīda
tur teneri ex iusticie debito.

Ad quartum sic pro

cedit. **Unde** q̄ nō liceat negociando aliqd
cari^o v̄dere q̄ emere. **Dicit. n. Criso.** super
Matth. 21. Quicūq; rē cōparat ut itegram
z imutatā vendēdo lucret ille ē mercator q̄
de tēplo dei eycit. **Et** idē dīc̄ **Cassiodor^o** iu
pillud ps. **Qm̄** nō cogui litteraturaz: uel ne
gociationē. s̄m aliā s̄ram. **Quid** iquit ē aliō
negociatio nisi vītū^o cōparare z cari^o velle vi
strahet. **Et** subdit. **Negociatores** tales oīs
eiecit de tēplo: s; null^o eycit de tēplo nisi p̄
pter aliqd̄ p̄ctm̄. ḡ talis negociatio ē p̄ctm̄.

¶ **Contra** iusticia ē q̄ aliq; rē cari^o ven
dat q̄ valeat. uel vili^o emat: ut ex dictis appa
ret: s; ille q̄ negociādo rē cari^o vedit q̄ eme
rit. necesse est q̄ vel vili^o emerit q̄ valeat:
uel cari^o uēdat. ḡ hoc sine p̄ctō fieri nō pōt

¶ **Zero^o** dīc̄. **Negociatozē** clericū: ex iope
diuite: ex i ḡbili gloriozū q̄i q̄dā pestēz fuge
nō autē negociatio clerici iudicēda eē iud
tur nisi prop̄ p̄ctm̄. ḡ negociādo aliqd̄ vili^o
emere z cari^o uendere ē p̄ctz. **S; 3̄** est qd̄
Aug^o dīc̄ sup̄ illud ps. **Quoniā** n̄ cogui lite
raturaz. **Negociatoz** autē acgrendi pro dā
no blaffemat. pro p̄cys rez metis z peierat.
s; h̄ vītīa hōis non sūt artis q̄ sine his vītūz
agi pōt. ḡ negociari s̄m se nō ē illicitū. **¶**
dō q̄ ad negociatores prinēt cōmutatiō
bus rerū isitēs. **Ut** at̄ p̄hs dicit i p̄ polit. du
plex ē rerū cōmutatio. **Una** qdem quasi nāl
z necia p̄ quā. s. sit cōmutatio rei ad rez: uel
rerū z denariozū prop̄ neciatē uite. z talis
cōmutatio nō prope p̄tinet ad negociatores
s; magl ad iconomicos l̄ politicos q̄ habet

providere vel domui vel civitati de reb^o necessarijs ad vitia. **A**lia v^o comutatiois spes est vel denariozū ad denarios: vel quarūcūq; frum ad denarios: nō prop^{ter} res necessarias vite: s; prop^{ter} lucz querēdū. z h^{oc} qdē negotiatio prope videt ad negociatores ptinere s; pbz. pama at comutatio laudabilis est q; dferuit nali necessitati. scōa autē iuste vitupaf: ga qstuz est de se deseruit cupiditati lucri q^{ui} tmi nū nescit: s; i infinitū tendit. z iō negotiatio fm se cōsiderata quādā turpitudine habz i qstū nō ipoztat de sui rōne sinez honestum uel neciūm. lucz tū qd est negotiatiois finis z si i sui rōne nō ipoztet aliqd honestum uel neciūm: nihil tū ipoztat de sui rōne vitiosuz v^{el} h^{oc} tūi d^{icitur}. **U**n^{de} nihil prohibz lucz ordiari ad aliqū finē neciūm uel etiā honestū. z sic negotiatio licita redde^t: sic cū aliq; lucrum moderatū qd negotiatio d^{icitur} ordiat ad domus sue sustentationē: uel et ad subueniendū idigentib^{us}: uel et cū aliq; negotiatioi intendit prop^{ter} publicā utilitatē: ne. s. res necie ad vitam patrie desint: z lucz expetit nō quasi finē: s; qsi stipendiū laboris. **A**d p^{ri}mū qd d^{icitur} q^{ui} verbū Criso. est intelligendū de negotiatioe fm q^{ui} ultimū finē i lucro cōstituit. qd precie v^{el} q^{ui} aliq; rē nō imutatā cari^o vendit. **S**i. n. rē i meli^o mutatā cari^o vēdat. videt p^{ri}miū sui laboris accipere: q^{ui}uis z ipsū lucruz possit licite intendi: nō sic vltimū finis s; propter aliū finē neciūz z honestū ut dictum est. **A**d scōm dō q^{ui} nō q^{ui}q; cari^o vēdit aliqd q^{ui} emerit negociat^{io}: s; solū q ad b^{on} emit ut cari^o vēdat. **S**i at emit rē nō ut uendat s; ut teneat z postmodū prop^{ter} aliquā cām eā uedere uelit nō est negotiatio: q^{ui}uis cari^o vēdat pōt. n. b^{on} licite facer^e: q^{ui} i aliq^{ui} rē meliorauit: uel q^{ui} p^{ri}ciū rei est mutatū fm d^{icitur} sitatē loci ul^{ter} t^{er}ris uel prop^{ter} piculū cui. se expōit trāsferēdo rē de loco ad locū: uel eā fieri faciēdo. z fm b^{on} nec est p^{ri}o nec veditio est iusta. **A**d c^ontiū dō q^{ui} clerici nō solū debēt abstinere ab his q^{ui} sūt fm se mala: s; et ab his q^{ui} h^{ab}ent spēm mali. **Q**d qdē i negotiatioe cōtingit: tū prop^{ter} b^{on} q^{ui} est ordinata ad lucrū frenū cui^{us} clerici debent eē d^{icitur} p^{ri}o: tū et prop^{ter} frequētia negociatozū uirta: q^{ui} d^{icitur} difficulter exiit negociator: a p^{ri}o labiozū: ut d^{icitur} Eccl. 26. **E**st z alia cā: q^{ui} negotiatio nimis implicat aiuz secularibus curi. z p^{ri}o a spūalib^{us} retrahit. v^{el} apls d^{icitur}. 2. ad Timot. 2. **N**emo militans deo

implicat se negocijs secularib^{us}: licz tñ clericis v^{el} p^{ri}o comutatiois spē. q^{ui} ordinat ad necessitatē vite emendo uel vendēdo.

Qu^ondē d^{icitur} de pctō usure qd cōmittit i mutuis. **E**t circa b^{on} q^{ui} r^{ati}o q^{ui} uoz. p^{ri}o utri sit pctm accipe pecuniā i p^{ri}o cū pro pecunia mutuata qd est accipe usurā. 2° ut liceat p^{ri}o eodē quacūq; utilitatē accipere q^{ui} i recōpensationē mutui. 3° ut aliq^{ui} restituere teneat id qd de pecunia usuraria iusto lucro lucrat^o est. 4° ut liceat accipere mutuo pecuniā s; usura.

Ad p^{ri}mū sic proceditur. **U**id^{et} q^{ui} accipe usurā pro pecunia mutuata nō sit pct^o. **N**ullus. n. peccat ex b^{on} q^{ui} se g^{er}it exēplū xpi. s; d^{icitur} d^{icitur} se ipso d^{icitur} Luc. 19. **E**go ueniēs cū usuris exegissē illā. s. pecuniā mutuata. q^{ui} nō est pctm accipe usurā pro mutuo pecunie. **S**i. d^{icitur} d^{icitur} in ps. **A**lex d^{icitur} d^{icitur} imaculata: q^{ui} s. pctm prohibz: s; i lege d^{icitur} cōcedit aliq^{ui} usura: fm illud Deut. 23. **N**ō fenerab^{is} frī tuo ad usurā pecuniā nec fruges nec quālibz aliā rē: s; alieno: et qd pl^o est etiā i p^{ri}miū repromittit pro lege fuata fm illud Deut. 28. **F**enerabis gentib^{us} multas. et ipe a nullo sen^o accipies. q^{ui} accipe usurā nō est peccatū. **S**i. In reb^{us} b^{on}anis d^{icitur} d^{icitur} iusticia p^{ri}o leges ciuiles. et fm eas d^{icitur} d^{icitur} usuras accipere. q^{ui} nō v^{el} eē illicitū. **P**retermittet d^{icitur} d^{icitur} nō obligat ad pctm. sed Luc. 6. inter alia d^{icitur} d^{icitur} ponit: date mutū nihil inde sperantes. q^{ui} accipere usurā non est pctm. **P**reciū accipere pro eo qd q^{ui} facere nō teneatur: nō v^{el} eē s; se pct^o: s; nō i quibz casu teneat pecuniā b^{on}is eā p^{ri}o mutuat q^{ui} h^{ab}et ei aliq^{ui} pro mutuo accipere p^{ri}o. **A**rgentuz monetatū et in uasa formatū nō differt spē s; licet accipe pro uasis argenteis p^{ri}o accōmodatū. q^{ui} et h^{ab}et accipe p^{ri}o pro mutuo argēti monetati: usura q^{ui} nō est fm se pctm. **Q**uilibz pōt licite accipere rē quā ei d^{icitur} rei uoluntarie tradit: s; ille q^{ui} accipit mutū uoluntarie tradit usurā. q^{ui} ille q^{ui} mutuat licite pōt accipe. **S**i. d^{icitur} d^{icitur} est qd d^{icitur} Exo. 22. **S**i pecuniaz mutū dederis p^{ri}o meo pauperi q^{ui} habitat tecū: nō vrgeb^{is} eū q^{ui} exactor nec usuris opp^{ri}mes. **Q**u^o dō q^{ui} accipe usuram pro